מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי אינפלציה וכיצד היא משפיעה על ערך הכסף
- לזהות גורמים שיכולים לגרום לעליית מחירים במשק
- להכיר את הרעיון של מדידת שינוי מחירים לאורך זמן
- לקשר בין אינפלציה לבין חיים כלכליים יומיומיים של המשפחה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – הבנת המושג

1. ב – הכסף שווה פחות עם הזמן, ואפשר לקנות בו פחות
2. ב – פעם אפשר היה לקנות ב-100 שקל הרבה יותר דברים
3. ג – כנראה יקנו פחות מוצרים מהיום
4. ב – כוח קנייה

חלק ב' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – תרגול והשוואה

1. לא נכון – אינפלציה גורמת לכך שאפשר לקנות פחות מוצרים באותו סכום
2. נכון – עליית מחירים לאורך זמן היא ביטוי של אינפלציה
3. לא נכון – בגלל אינפלציה הערך של הכסף יכול להשתנות עם הזמן

חלק ג' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – יישום

1. יורד
2. אינפלציה
3. יותר

חלק ד' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – חשיבה אישית

1. תשובה אישית המתארת מוצר ושינוי מחיר לאורך זמן
2. תשובה המזכירה אינפלציה וירידת כוח קנייה עם הזמן
3. תשובה יצירתית עם דוגמה פשוטה, כמו מחיר ממתק שעולה עם השנים

חלק ה' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הבנה בסיסית

1. ב – המחיר עולה
2. א – המחיר יעלה
3. ג – כמות המוצר שקיימת ומוצעת למכירה
4. ב – הרצון והיכולת של אנשים לקנות מוצר

חלק ו' – פרק 2 • למה המחירים עולים – יישום

1. נכון – עלויות ייצור והפעלה גבוהות יותר בדרך כלל מתגלגלות גם למחיר שהצרכן משלם
2. לא נכון – כשההיצע גדול והביקוש קטן, המחיר נוטה לרדת ולא לעלות
3. נכון – שני הגורמים יכולים לפעול יחד ולהשפיע על המחיר
4. לא נכון – מחירים משתנים בהשפעת ביקוש, היצע ועלויות ייצור

חלק ז' – פרק 2 • למה המחירים עולים – חשיבה והסבר

1. היצע
2. עלויות

חלק ח' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הסבר בכתב

1. עליית עלויות ייצור/הפעלה (כמו דלק, תחזוקה) ועלייה בביקוש לנסיעות בעוד שההיצע לא גדל באותו קצב
2. תשובה פתוחה - התייחסות לביקוש, היצע או עלויות ייצור ביחס למוצר שנבחר

חלק ט' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הכרת המדד

1. א – כלי שבודק שינוי במחירים של סל מוצרים ושירותים לאורך זמן
2. א – מוצרים ושירותים שאנשים צורכים בדרך כלל - מזון, דיור, תחבורה ועוד

חלק י' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הבנת השינוי

1. לא נכון – המדד עולה כאשר המחירים עולים בממוצע, לא כשהם יורדים
2. נכון – כך בודקים את קצב האינפלציה

חלק י״א – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – השלמת מושגים

- 1. לצרכן

חלק י״ב – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – חיבור מושגים

- 1 – ב (יש אינפלציה - המחירים עולים בממוצע)
- 2 – א (יש דפלציה - המחירים יורדים בממוצע)
- 3 – ד (אין שינוי משמעותי במחירים)
- 4 – ג (כולל מזון, דיור, ביגוד, תחבורה ועוד)

חלק י״ג – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – הבנה בסיסית

- 1. ב – הוא קטן
- 2. ב – הערך שלו יקטן
- 3. ב – יש להם פחות יכולת לקנות דברים
- 4. ב – הוא מאבד מערכו האמיתי

חלק י״ד – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – יישום

- 1. לא נכון – אינפלציה פוגעת בכל משפחה שהכנסתה לא עולה באותו קצב כמו המחירים
- 2. נכון – אחרת ערך החיסכון בפועל קטן למרות שהסכום הנקוב נשאר או גדל מעט
- 3. לא נכון – אינפלציה שוחקת את ערך הכסף גם אם הסכום עצמו לא משתנה
- 4. נכון – כדי להתמודד עם עליית המחירים יש צורך בתכנון תקציב מחדש

חלק ט״ו – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – חשיבה והרחבה

- 1. קנייה
- 2. ערך

חלק ט״ז – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – כתיבה ושיח

- 1. תשובה תכלול הסבר שהמחירים עלו עם השנים (אינפלציה), ולכן אותו סכום קונה היום פחות מוצרים מאשר בעבר
- 2. תשובה סבירה: לבדוק שהחיסכון גדל בקצב דומה או מהיר יותר מעליית המחירים, לא להשאיר סכומים גדולים בלי תנועה לאורך זמן רב

חלק י״ז – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הכרת מושגים בסיסיים

- 1. ב – כי המחירים עולים אבל הכסף נשאר באותה כמות
- 2. א – הפקדת כסף במטרה שיגדל עם הזמן

חלק י״ח – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הבנה והתאמה

- 1. נכון – הריבית מוסיפה כסף לחיסכון ויכולה לפצות חלקית על עליית המחירים
- 2. נכון – כשהשכר עולה יחד עם המחירים, אפשר להמשיך לקנות אותה כמות מוצרים
- 3. לא נכון – דווקא בעלי הכנסה קבועה עלולים להיפגע יותר, כי המשכורת שלהם לא תמיד עולה יחד עם המחירים

חלק י״ט – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – יישום

- 1. שכר
- 2. השקעה

חלק כ׳ – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – התאמה

- 1 – ג (מגן חלקית מפני אינפלציה בזכות הריבית)
- 2 – ד (עשויה להניב רווח גבוה יותר אך כוללת סיכון)
- 3 – א (לא מגנה כלל מפני אינפלציה)
- 4 – ב (שומרת על כוח הקנייה של העובד)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מבין שאינפלציה פוגעת בכוח הקנייה - אותו סכום כסף קונה פחות
- התלמיד מציג דוגמה הגיונית ומקשר אותה לביקוש, היצע או עלויות ייצור
- התלמיד מבין שערך הכסף החסכון יורד אם האינפלציה גבוהה מהריבית על החיסכון

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח כל שיעור בדוגמה אישית של תלמיד למוצר שהמחיר שלו השתנה
- מומלץ לחלק את החוברת לשלושה מפגשים - הבנת המושג, גורמים ומדידה, והשפעה על החיים
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בפרקים 1-2 בלבד ולדלג על חישובי מדד
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון על מקרים היסטוריים של אינפלציה גבוהה

חוברת תרגול – אינפלציה: כשהכסף שווה פחות

אינפלציה – כשהכסף שווה פחות

חט״ב · רגיל

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מה זה אינפלציה
2. פרק 2 – למה המחירים עולים
3. פרק 3 – איך מודדים אינפלציה
4. פרק 4 – השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון
5. פרק 5 – מה אפשר לעשות מול אינפלציה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – אינפלציה: כשהכסף שווה פחות

חוברת התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תלמדו מהי אינפלציה ואיך היא משנה את מה שאפשר לקנות בכסף שלנו. עברו על הפרקים לפי הסדר, ענו על השאלות בכתב, ונסו לחשוב על דוגמאות מהחיים שלכם.

1 חלק א' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – הבנת המושג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי אינפלציה, במילים פשוטות?

א) הכסף שווה יותר עם הזמן ב) הכסף שווה פחות עם הזמן, ואפשר לקנות בו פחות

ג) המחירים יורדים כל הזמן ד) אין קשר בין מחירים לכסף

2. סבתא אומרת שפעם 100 שקל היו 'הרבה כסף'. למה היא מתכוונת?

א) היא טועה, זה תמיד אותו דבר ב) פעם אפשר היה לקנות ב-100 שקל הרבה יותר דברים

ג) פעם לא היה כסף בכלל ד) 100 שקל פעם שווים פחות מהיום

3. אם יש אינפלציה, מה סביר שיקרה ל-100 ₪ של היום בעוד 10 שנים?

א) יקנו בדיוק אותם מוצרים ב) יקנו יותר מוצרים מהיום ג) כנראה יקנו פחות מוצרים מהיום

ד) לא ישתמשו בהם בכלל

4. ביטוי שמתאר כמה אפשר לקנות בכסף שיש לנו נקרא...

א) ריבית ב) כוח קנייה ג) מיסוי ד) חיסכון

2 חלק ב' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – תרגול והשוואה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אינפלציה אומרת שעם הזמן אפשר לקנות יותר מוצרים באותו סכום כסף	☐	☐
2	אם מחיר חטיף עולה משנה לשנה, זה יכול להיות סימן לאינפלציה	☐	☐
3	100 ₪ תמיד שווים בדיוק אותו דבר, בכל שנה	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – יישום

השלימו את המילה החסרה.

1. כשיש אינפלציה, כוח הקנייה של הכסף _____ עם הזמן

2. אם מחיר מוצר היה 5 שקל ועכשיו הוא 7 שקל, סביר שזה בגלל _____

3. ההורים של סבתא קנו ב-100 שקל _____ ממה שאפשר לקנות היום

4 חלק ד' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – חשיבה אישית

ענו בקצרה.

1. ספרו על מוצר שאתם קונים לעיתים קרובות. האם שמתם לב שהמחיר שלו השתנה עם הזמן?

2. הסבירו במילים שלכם למה 100 שקל של היום לא בטוח יקנו את אותם דברים בעוד 10 שנים

3. אם הייתם מסבירים לילד קטן מה זה אינפלציה, איך הייתם עושים את זה בדוגמה פשוטה?

5 חלק ה' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כאשר הביקוש למוצר גדל והכמות שלו במחסן נשארת אותו דבר, מה קורה בדרך כלל למחיר?

א) המחיר יורד ב) המחיר עולה ג) המחיר נשאר בדיוק אותו דבר ד) המוצר נעלם מהחנויות לתמיד

2. אם חברה שמייצרת חטיפים צריכה לשלם יותר כסף על החומרים שמהם מכינים את החטיף, מה סביר שיקרה למחיר החטיף?

א) המחיר יעלה ב) המחיר יישאר זהה ג) המחיר ירד ד) החברה תפסיק לקבל כסף

3. מהו 'היצע' של מוצר?

א) כמה אנשים רוצים לקנות אותו ב) כמה כסף יש בבנק ג) כמות המוצר שקיימת ומוצעת למכירה

ד) המחיר שהחנות קובעת

4. מהו 'ביקוש' של מוצר?

א) כמות המוצר במחסן ב) הרצון והיכולת של אנשים לקנות מוצר ג) עלות הייצור של המוצר

ד) מחיר המוצר לפני שנה

6 חלק ו' – פרק 2 • למה המחירים עולים – יישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אם עלות הדלק של חברות האוטובוסים עולה, זה יכול לגרום לעליית מחיר כרטיס האוטובוס.	☐	☐
2	כאשר יש הרבה מאוד מהמוצר בחנויות ומעט מאוד אנשים רוצים לקנות אותו, המחיר נוטה לעלות.	☐	☐
3	עליית מחירים יכולה לנבוע גם משילוב של ביקוש גבוה וגם עלויות ייצור גבוהות יחד.	☐	☐
4	מחיר חטיף תמיד נשאר זהה לאורך השנים ולא מושפע מכלום.	☐	☐

7 חלק ז' – פרק 2 • למה המחירים עולים – חשיבה והסבר

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר הרבה אנשים רוצים לקנות מוצר מסוים, אך יש ממנו מעט מאוד, אומרים שהביקוש גבוה וה _____ נמוך.

2. אם מחיר הסוכר שמשתמשים בו בייצור חטיפים עולה, זאת דוגמה לעלייה ב _____ הייצור.

8 חלק ח' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הסבר בכתב

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם: למה מחיר כרטיס אוטובוס יכול לעלות משנה לשנה? תנו שתי סיבות אפשריות.

2. בחרו מוצר שאתם קונים לעיתים קרובות (חטיף, כרטיס, משחק). נסו להסביר מה יכול לגרום למחיר שלו לעלות בעתיד.

9 חלק ט' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הכרת המדד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו מדד המחירים לצרכן?

א) כלי שבודק שינוי במחירים של סל מוצרים ושירותים לאורך זמן
ב) חשבון הבנק הפרטי שלכם
ג) מספר הקונים בחנויות
ד) שער הדולר מול השקל

2. מה כולל ה'סל' שבודקים במדד?

(א) מוצרים ושירותים שאנשים צורכים בדרך כלל - מזון, דיור, תחבורה ועוד (ב) רק מחיר הדלק בתחנות

(ג) רק מחירי דירות למכירה (ד) רק משכורות עובדים

10 חלק י' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הבנת השינוי

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המדד עולה כאשר מחירי המוצרים בסל יורדים בממוצע	☐	☐
2	אם המדד עולה באחוז מסוים, סימן שבממוצע המחירים עלו באותו אחוז בערך	☐	☐

11 חלק י"א – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. מדד המחירים _____ עוזר לדעת אם יש אינפלציה במשק

12 חלק י"ב – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – חיבור מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. המדד עולה	___	**א.** יש דפלציה - המחירים יורדים בממוצע
2. המדד יורד	___	**ב.** יש אינפלציה - המחירים עולים בממוצע
3. המדד יציב	___	**ג.** כולל מזון, דיור, ביגוד, תחבורה ועוד
4. הסל במדד	___	**ד.** אין שינוי משמעותי במחירים

13 חלק י"ג – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה לכוח הקנייה של הכסף כשיש אינפלציה?

(א) הוא גדל (ב) הוא קטן (ג) הוא נשאר זהה (ד) אין קשר ביניהם

2. משפחה ששמה כסף בתוך קופה בבית במשך שנים, מה יקרה לערך הכסף הזה אם יש אינפלציה?

(א) הערך שלו יעלה (ב) הערך שלו יקטן (ג) הערך שלו לא משתנה בכלל (ד) הכסף יעלם

3. אם המחירים עולים אבל המשכורת של ההורים נשארת אותו דבר, מה קורה למשפחה?

(א) יש להם יותר כסף לקניות (ב) יש להם פחות יכולת לקנות דברים (ג) אין שינוי (ד) הם מרוויחים יותר

4. חיסכון שלא 'גדל' מספיק מהר ביחס לאינפלציה - מה קורה לו?

(א) הוא שומר על ערכו המלא (ב) הוא מאבד מערכו האמיתי (ג) הוא גדל פי שניים

(ד) אין לו שום קשר לאינפלציה

14 חלק י"ד – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – יישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אינפלציה פוגעת רק בעשירים ולא במשפחות רגילות	☐	☐
2	אם המחירים עולים ב-5% בשנה, כדאי לבדוק שהחיסכון גדל לפחות באותו שיעור	☐	☐
3	כסף שמונח בלי תנועה בבית שומר תמיד על ערכו המלא לאורך שנים	☐	☐
4	משפחה שההוצאות שלה על מוצרים בסיסיים עולות, צריכה להתאים את התקציב שלה	☐	☐

15 חלק ט"ו – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – חשיבה והרחבה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשהמחירים עולים וההכנסה נשארת זהה, כוח ה _____ של המשפחה יורד

2. כסף שנשמר בלי להתחשב באינפלציה מאבד מה _____ שלו עם הזמן

16 חלק ט"ז – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – כתיבה ושיח

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה סבתא מספרת ש-100 שקל פעם היו 'הרבה כסף' ואילו היום הם שווים פחות

2. תנו עצה אחת למשפחה שרוצה להגן על החיסכון שלה מפני אינפלציה

17 חלק י"ז – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הכרת מושגים בסיסיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה כסף ששמור בבית (למשל מתחת לכרית) מאבד מערכו עם הזמן בתקופת אינפלציה?

(א) כי שטרות מתבלים עם הזמן (ב) כי המחירים עולים אבל הכסף נשאר באותה כמות

(ג) כי הבנק לוקח ממנו חלק (ד) כי שטרות מתכווצים בארון

2. מהי "השקעה"?

א) הפקדת כסף במטרה שיגדל עם הזמן ב) הוצאת כל הכסף על קניות ג) החבאת כסף בארון

ד) נתינת כסף במתנה לחבר

18 חלק י"ח – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הבנה והתאמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חיסכון בבנק עם ריבית יכול לעזור להתמודד עם אינפלציה.	☐	☐
2	אם השכר עולה באותו קצב כמו המחירים, כוח הקנייה של העובד נשאר כמעט זהה.	☐	☐
3	אינפלציה פוגעת רק בעשירים ולא משפיעה על בעלי הכנסה קבועה.	☐	☐

19 חלק י"ט – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – יישום

השלימו את המילה החסרה.

1. אם המחירים עולים אבל ה _____ של העובדים לא עולה, כוח הקנייה שלהם יורד.

2. הפקדת כסף בבנק או בקרן כדי שהוא יגדל עם הזמן נקראת _____ .

20 חלק כ' – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חיסכון בבנק עם ריבית	___	**א.** לא מגנה כלל מפני אינפלציה
2. השקעה במניות	___	**ב.** שומרת על כוח הקנייה של העובד
3. שמירת כסף מזומן בבית	___	**ג.** מגן חלקית מפני אינפלציה בזכות הריבית
4. הצמדת שכר למדד המחירים	___	**ד.** עשויה להניב רווח גבוה יותר אך כוללת סיכון

כרטיס יציאה

תארו במילים שלכם מה קורה כשיש אינפלציה

תנו דוגמה למוצר שהמחיר שלו עלה ותסבירו מה יכול לגרום לזה

איך אינפלציה יכולה להשפיע על חיסכון שיש למישהו בבנק

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀